

Тема : Основні прийоми Догляд за посівами.

Основними прийомами догляду за посівами є підживлення, боротьба з бур'янами, шкідниками і хворобами. На посівах ярих (ячменю, гороху, сої, кукурудзи та інших культур) вирішальне значення має основне добриво, яке вносять під зяблеву оранку (фосфор і калій) та навесні під культивуацію (азот). На посівах озимих фосфор і калій вносять перед сівбою, азот роздрібно — восени, рано навесні і в період активного росту рослин у вигляді підживлень. Фосфор і калій звичайно вносять повною нормою під оранку чи передпосівну культивуацію. Кукурудзу і сорго підживлюють азотом частіше тоді, коли при внесенні основного добрива норма цього елемента живлення була недостатньою.

Догляд за посівами основних сільгоспкультур

Догляд за посівами в період вегетації включає досходове знищення ґрунтової поверхневої кірки боронами або ротаційними мотиками, підживлення рослин азотними добривами і мікроелементами, проведення системи захисту посівів від шкідливих організмів.

Отримати чистий ріпак

В умовах України у посівах ріпаку найбільш шкідливими є такі бур'яни: однорічні ярі — редька дика (*Raphanus raphanistrum* L.), гірчиця польова (*Sinapis arvensis* L.), лобода біла (*Chenopodium album* L.), жабрій звичайний (*Galeopsis tetrahit* L.), гірчак березкоподібний (*Polygonum convolvulus* L.), гірчак шорсткий (*Polygonum scabrum* Moench), щириця біла (*Amaranthus albus* L.) і звичайна (*Amaranthus retroflexus* L.), мак дикий (*Papaver rhoeas* L.), плоскуха звичайна (*Echinochloa crus-galli* L.), мишій сизий (*Setaria glauca* L.) і зелений (*Setaria viridis* L.), амброзія полинолиста (*Ambrosia artemisiifolia* L.), глуха кропива стеблообгортаюча (*Lamium amplexicaule* L.) і пурпурова (*Lamium purpureum* L.), галінсога дрібноквіткова (*Galinsoga parviflora* Cav.); однорічні зимуючі — підмаренник чіпкий (*Galium aparine* L.), суріпиця звичайна (*Barbarea vulgaris* R. Br.), талабан польовий (*Thlaspi arvense* L.), фіалка польова (*Viola arvensis* Murr.), грицики звичайні (*Capsella bursa-pastoris* (L.) Medic.), триреберник непахучий (*Tripleurospermum inodorum* (L.) Sch. Bip.), празелень звичайна (*Lapsana communis* L.), волошка синя (*Centaurea cyanus* L.); багаторічні — пирій повзучий (*Elymus repens* (L.)

Gould), хвощ польовий (*Equisetum arvense* L.), осот рожевий (*Cirsium arvense* L.), березка польова (*Convolvulus arvensis* L.), кульбаба лікарська (*Taraxacum officinale* Wigg.), полин гіркий (*Artemisia absinthium* L.), полин звичайний (*Artemisia vulgaris* L.); ефемери — зірочник середній (*Stellaria media* L.).

Від комплексу бур'янів, шкідливість яких проявляється у посівах ріпаку озимого на ранніх фазах вегетації, зниження врожаю насіння може становити 20–25%, а через надмірне забур'янення і більше.

Гербокритичний період конкурентного взаємовпливу і шкідливості бур'янів у посівах ріпаку ярого настає на 35–40 і закінчується на 40–50 день. Для того щоб звести негативний вплив бур'янів на культуру до мінімуму, необхідним є забезпечення чистоти посівів ріпаку ярого впродовж перших сорока днів його вегетації. Знищення бур'янів у пізніші строки вже не компенсує втрат, заподіяних ними культурі.

На посівах ріпаку озимого навесні після просихання ґрунту проводять 1–2 культивації міжрядь.

Встановлено, що під час проведення безплужного передпосівного обробітку ґрунту засміченість однодольними бур'янами збільшується, тому необхідність хімічного захисту зростає. Його застосування слід обов'язково проводити для контролю бур'янів у посівах ріпаку ярого.

Догляд за посівами в період вегетації включає досходове знищення ґрунтової поверхневої кірки боронами або ротаційними мотиками, підживлення рослин азотними добривами і мікроелементами, проведення системи захисту посівів від шкідливих організмів.

Під час вегетації на широкорядних посівах рекомендовано 3–4 культивації через 12–14 днів: перша на ріпаку ярому за появи першої пари справжніх листків, на озимому — весною на початку відновлення вегетації разом із підживленням азотними добривами. Рядкові посіви ріпаку у фазі 4–5 листків боронують упоперек рядків.

Догляд посівів озимої пшениці у весняний період

Після відновлення весняної вегетації за переходу середньодобової плюсової температури понад $+5^{\circ}\text{C}$. Залежно від стану поля, заходів догляду слід віднести: підживлення, захист рослин від збудників хвороб та шкідників, обробка гербіцидами та захист від гризунів. Надзвичайно важливим заходом весняного та літнього догляду за посівами озимих культур є підживлення азотними добривами. Проведення агрохімічного аналізу ґрунту дає можливість якомога точніше розрахувати дози внесення добрив. Однак навесні кореневмісний шар ґрунту на полях озимих культур зазвичай збіднений на поживні речовини, особливо на азотовмісні сполуки, які легко вимиваються в глибші ґрунтові шари. Через це для забезпечення активного розвитку рослин навесні раннє підживлення рекомендовано проводити на більшості полів.

Перше підживлення озимини, називають регенераційне, проводять по мерзлоталому ґрунту за переходу температури понад 0°C , коли верхній ґрунтовий шар перезволожений. За таких умов добрива швидко розчиняються та поглинаються ґрунтовим вбирним комплексом. Особливо важливим це підживлення є для слаборозвинутих посівів.

У фази весняного кушіння та початку виходу в трубку проводять друге підживлення, спрямоване на формування високої продуктивності рослин. Внесення добрив у цей період сприяє кращому розвитку колоса, підвищенню продуктивної кущистості рослин.

За ранньої вологої весни на посівах доза добрив не має перевищувати 30 кг/га за діючою речовиною, оскільки підвищені дози азоту можуть викликати вилягання рослин. На посівах сортів інтенсивного типу доза азоту може бути збільшена вдвічі.

Третє підживлення проводять позакоренево, і припадає воно в період від виходу прапорцевого листка до фази молочного стану зернівки. Найбільший вплив це підживлення має на якість зерна і найкраще реалізується на посівах сильних сортів пшениці.

В цей самий період на посівах озимих культур проводять заходи захисту від бур'янів, хвороб та шкідників. Застосування добрив поєднується з внесенням засобів захисту рослин у баковій суміші, що значно підвищує економічну ефективність. Найчастіше для позакореневого підживлення використовують розчин карбаміду

(сечовини), а також різні марки комплексних добрив, які містять у собі як макро, так і мікроелементи. Ефективним є додавання в бакові суміші комплексних добрив із стимуляторами росту.

Серед заходів захисту рослин надзвичайно важливим є боротьба з внутрішньостебловими шкідниками, злаковими мухами та іншими шкідниками. Значне розповсюдження цих шкідників очікується і в 2019 році. За таких умов надзвичайно важливо вжити профілактичних заходів, обробити посіви перед масовим вильотом клопів системними інсектицидами, а також постійно вести спостереження за їхньою чисельністю на полях, щоб своєчасно обробити крайові смуги, а за необхідності і всю площу поля.